

การพัฒนาารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

สิริกร ชุ่มเขย * รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา วิหคโต **

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสู่ประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย 2) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน 3) การสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียน และ 4) การประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ จำนวน 80 เล่ม 2) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จำนวน 117 โรงเรียน ๆ ละ 2 คน รวม 234 คน 3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม จำนวน 19 คน วิธีการเลือกมาแบบเจาะจงด้วยเทคนิคสโนว์บอล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสอบถาม และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสู่ประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ได้รูปแบบการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน 15 กิจกรรม ประกอบด้วยขั้นตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการสู่ประชาคมอาเซียน มีจำนวน 3 กิจกรรม ขั้นตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน มีจำนวน 4 กิจกรรม ขั้นตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน มีจำนวน 4 กิจกรรม และขั้นตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลแผนพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน มีจำนวน 4 กิจกรรม

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 นี้ไปใช้ในการบริหารงานและครูในโรงเรียนทุกคนควรตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารงานตามรูปแบบดังกล่าว โดยให้ความร่วมมือเพื่อให้เกิดการพัฒนาโรงเรียนให้เข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ควรประสานความร่วมมือกับโรงเรียน เพื่อให้ความช่วยเหลือครูให้สามารถจัดการศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างเต็มศักยภาพ

คำสำคัญ : การพัฒนา / รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม / ประชาคมอาเซียน

* หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

** อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

THE DEVELOPMENT OF PARTICIPATORY ADMINISTRATION MODEL TOWARDS
ASEAN COMMUNITY OF SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF
MAEHONGSON PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 2

*Sirikorn Chumchoei * Assoc. Prof. Dr. Preecha Vihokto ***

ABSTRACT

This research was a research and development. The research objective was to develop the participatory administration model towards ASEAN Community of schools under the Office of Maehongson Primary Educational Service Area 2. The research methods employed were classified into 4 processes; 1) to determine the conceptual framework of the research; 2) to study current situations, problems, and the requirement related to the participatory administration of schools; 3) to create the model of the participatory administration towards ASEAN Community of schools; and 4) to evaluate the model of the participatory administration towards ASEAN Community of schools. The samples used in this research included; 1) the documents, textbooks, and researches related to the development of model in a total of 80 items; 2) the school administrators and academic teachers of schools under the Office of Maehongson Primary Educational Service Area 2 in a total of 117 schools with 2 people from each school including 234 people altogether; and 3) the knowledgeable people on the participatory administration in a total of 19 people selected by using a snowball purposive sampling technique. The research instruments for collecting data included documentary analysis forms, questionnaires, and evaluation forms. The data were then statistical analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, median, and inter - quartile range.

The research findings showed that the model of the participatory administration towards ASEAN Community of schools under the Office of Maehongson Primary Educational Service Area 2 comprised the following 4 processes and 15 activities; 1) the participation in analyzing problems and needs to ASEAN Community including 3 activities; 2) the participation in planning to develop schools to ASEAN Community including 4 activities; 3) the participation in doing according to the school development plans to ASEAN Community including 4 activities; and 4) the participation in checking the results of the school development plans to ASEAN Community including 4 activities.

The research suggestions indicated that the school administrators should bring the model of the participatory administration towards ASEAN Community of schools under the Office of Maehongson Primary Educational Service Area 2 to be used in their administration, and all teachers in schools should realize the participation in the administration of such a model by giving the cooperation for the development of schools to ASEAN Community effectively. Referring to other related agencies e.g. supervisors, they should coordinate with the schools in order to give an assistance to the teachers and to enable to make them to manage the education to ASEAN Community with the highest potential.

Keywords: Development / Participatory Administration Model / ASEAN Community

* Doctor of Philosophy Educational Administration Western University

** Faculty Staff Doctor of Philosophy Educational Administration Western University

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 ที่กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษา และมีการกระจายอำนาจการศึกษาไปยังสถานศึกษาตามหลักการดังนี้ 1) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากกระทรวงและส่วนกลางไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด 2) หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement) เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้มีส่วนร่วมในการบริหาร การตัดสินใจและร่วมจัดการศึกษา 3) หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (Return Power to People) กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นต้น 4) หลักการบริหารตนเอง (Self Management) ส่วนกลางมีหน้าที่เพียงกำหนดนโยบายและเป้าหมาย ส่วนโรงเรียนสามารถกำหนดวิธีการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้ด้วยตนเองมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงาน และ 5) หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) ส่วนกลางมีหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมมาตรฐาน มีองค์กรอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามกำหนดและเป็นไปตามนโยบายของชาติ (ชูชาติ แปลง ล้วน, 2551)จากหลักการดังกล่าว จะเห็นว่าเป็นเหตุผลที่จำเป็นและมีความสำคัญอย่างมากต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ทั้งนี้เนื่องจากว่า ในการบริหารหรือการจัดการองค์กรโดยทั่วไปนั้น การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม จะมีส่วนช่วยให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดกระบวนการตัดสินใจที่สามารถรองรับพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรและเกิดการยอมรับได้และเป็นหลักการของการบริหารที่เป็นผลต่อการดำเนินการเชิงวิเคราะห์ด้วยเหตุและผลการระดมความคิดซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจได้นอกจากนี้ยังช่วยลดช่องว่างของระบบการสื่อสารในองค์กรและขจัดปัญหาความขัดแย้งได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินงานโครงการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ โครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน : Spirit of ASEAN โดยคัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการเพื่อพัฒนาให้มีความพร้อมและศักยภาพในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เป็นศูนย์การเรียนรู้อาเซียนจำนวน 68 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียน 3 รูปแบบคือ 1) โรงเรียน Sister School จำนวน 30 โรงเรียน 2) โรงเรียน Buffer School จำนวน 24 โรงเรียน 3) Asean Focus School จำนวน 14 โรงเรียน ทั้งนี้มีโรงเรียนที่เป็นเครือข่ายมากกว่า 500 โรงเรียน โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าวขณะนี้กำลังดำเนินการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียนและจัดกิจกรรมในโรงเรียนเพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

จากสภาพดังกล่าวผู้วิจัยจึงทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 เพื่อพัฒนาความรู้และเสริมสร้างความเป็นพลเมืองอาเซียนให้ผู้เรียนจะช่วยเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนอันจะเป็นพลังการขับเคลื่อนการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียนในทุกพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยมุ่งเน้นที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ที่เหมาะสมและเป็นไปได้กับโรงเรียนและเป็นการเตรียมความพร้อม เพื่อการอยู่ร่วมกับประชาชนของประเทศต่างๆ ในประชาคมอาเซียนในปี 2558

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสู่ประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development: R&D) มีวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยประชากรและกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนนี้ได้แก่ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 80 เล่มเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร การรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการศึกษา แนวคิดทฤษฎีและสาระต่างๆจากเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ ในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จำนวน 168 โรงเรียน และกลุ่มตัวอย่างกำหนดขนาดโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน จำนวน 117 โรงเรียน และเลือกมาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการ โรงเรียนละ 2 คน รวมจำนวน 234 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม การรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการส่งและรับคืนด้วยตนเอง และทางอิเล็กทรอนิกส์เมล์ การวิเคราะห์ข้อมูล ค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสู่ประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1-2 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสู่ประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย ผู้มีความรู้ความสามารถ เป็นผู้บริหารที่มีประสบการณ์และได้รับการยอมรับด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจงด้วยเทคนิคสโนว์บอล จำนวน 19 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ การรวบรวมข้อมูล ใช้เทคนิคเดลฟายจำนวน 3 รอบการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัย

พบว่า ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ครั้งนี้ ได้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสู่ประชาคมอาเซียน ที่เหมาะสมและเป็นไปได้ ประกอบด้วย 4 ขั้น และมี 14 กิจกรรม ได้แก่

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการสู่ประชาคมอาเซียน

1.1 คณะกรรมการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการสู่ประชาคมอาเซียน ด้วยวิธีการที่หลากหลายจากคณะครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1.2 คณะกรรมการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการสู่ประชาคมอาเซียน ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

1.3 คณะกรรมการเสนอแนวทางการพัฒนาหรือวิธีการแก้ไขปัญหาลู่ประชาคมอาเซียน อย่างเป็นระบบต่อผู้บริหารสถานศึกษา

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุมระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน

2.2 ครูวิชาการจัดทำแผนงาน/โครงการพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

2.3 ครูผู้รับผิดชอบจัดทำแผนงาน/โครงการพัฒนาครูผู้สอนเกี่ยวกับความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษอย่างชัดเจน

2.4 คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบและอนุมัติแผนงาน/โครงการ

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนพัฒนาโรงเรียนให้มีความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

3.1 คณะครูกำหนดกลยุทธ์และกระบวนการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ อย่างชัดเจน

3.2 คณะครูดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ ตามปฏิทินงานอย่างเคร่งครัดและเป็นระบบ

3.3 ครูผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการประสานงานระหว่างการปฏิบัติงานกับบุคคลหรือหน่วยงาน

3.4 ผู้บริหารสถานศึกษาแก้ไขปัญหาระหว่างดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 4 การประเมินผลการบริหารแบบมีส่วนร่วมสู่ประชาคมอาเซียน

4.1 ผู้บริหารสถานศึกษานิเทศ ติดตามงานอย่างสม่ำเสมอและเป็นระบบ

4.2 ครูผู้รับผิดชอบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ ต่อผู้บริหารสถานศึกษา

4.3 คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมประเมินแผนงาน/โครงการ ทั้งก่อนและหลังดำเนินการ

สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสู่ประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 พบว่ามี 4 ชั้น ได้แก่

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการสู่ประชาคมอาเซียน มี 3 กิจกรรมพอสรุปได้เป็นภาพรวมได้ดังนี้ คณะกรรมการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการสู่ประชาคมอาเซียน ด้วยวิธีการที่หลากหลายจากคณะครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการสู่ประชาคมอาเซียน ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และเสนอแนวทางการพัฒนาหรือวิธีการแก้ไขปัญหาลู่ประชาคมอาเซียน อย่างเป็นระบบต่อผู้บริหารสถานศึกษา และมีปัจจัยแห่งความสำเร็จตามทฤษฎี Abraham H . Maslow (อ้างถึงในสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2541 ข : 32-33) ได้

กล่าวถึงความต้องการพื้นฐานที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมมีอยู่ 5 ประการโดยแยกเป็นระดับดังนี้ 1. ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological Needs) 2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) 3. ความต้องการความรัก (Love and Belongingness Needs) 4. ความต้องการการยกย่องนับถือจากคนอื่นหรือมีเกียรติในสังคม (Esteem Needs) 5. ความต้องการความตระหนักรู้ตนเอง (Self - Actualization Needs) ส่วน แม็คเคลแลนด์ McClelland (1953 : 154) กล่าวว่าปัจจัยที่สำคัญของความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานคือ ความเข้มข้นของความต้องการความสำเร็จของบุคคลแม็คเคลแลนด์ กล่าวว่างค์การควรจะให้โอกาสตอบสนองความต้องการอย่างน้อยที่สุด 3 อย่างคือ ความต้องการอำนาจ ความต้องการทางสังคม และความต้องการความสำเร็จ สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการคือ การเห็นพ้องต้องกันในเรื่องของความต้องการตรงกัน

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน มี 4 กิจกรรม พอสรุปได้เป็นภาพรวมได้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุมระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน ครูวิชาการจัดทำแผนงาน/โครงการพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ครูผู้รับผิดชอบจัดทำแผนงาน/โครงการพัฒนาครูผู้สอนเกี่ยวกับความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษอย่างชัดเจน คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบและอนุมัติแผนงาน/โครงการ และมีปัจจัยแห่งความสำเร็จตามทฤษฎีการตัดสินใจและการกระทำทางสังคมซึ่ง Redder (1973 อ้างถึงใน สุวรรณามระโพธิ์, 2535) ได้แบ่งองค์ประกอบที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจของคนออกเป็น 3 ปัจจัยคือปัจจัยดึงดูด (Pull factor) ปัจจัยผลักดัน (Push factor) และปัจจัยสนับสนุน (Able factor) สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน คือ กระบวนการในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาอย่างเหมาะสมภายใต้หลักเกณฑ์และสถานการณ์หนึ่งๆเพื่อให้เกิดทางเลือกในการปฏิบัติไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการที่ดีที่สุด

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนพัฒนาโรงเรียนให้มีความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนมี 4 กิจกรรม พอสรุปได้เป็นภาพรวมได้ดังนี้ คณะครูกำหนดกลยุทธ์และกระบวนการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ อย่างชัดเจน ดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ ตามปฏิทินงานอย่างเคร่งครัดและเป็นระบบ ครูผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการประสานงานระหว่างการปฏิบัติงานกับบุคคลหรือหน่วยงานผู้บริหารสถานศึกษาแก้ไขปัญหาระหว่างดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพและมีปัจจัยแห่งความสำเร็จตาม ทฤษฎี X และทฤษฎี Y ของ McGregor (McGregor : heory X and Theory Y) ซึ่งให้เห็นถึงการบริหารสองแบบคือทฤษฎี X หรือเผด็จการและทฤษฎี Y หรือการมีส่วนร่วม

ขั้นที่ 4 การประเมินผลการบริหารแบบมีส่วนร่วมสู่ประชาคมอาเซียนมี 3 กิจกรรม พอสรุปได้เป็นภาพรวมได้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษานิเทศ ติดตามงานอย่างสม่ำเสมอและเป็นระบบ ครูผู้รับผิดชอบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ ต่อผู้บริหารสถานศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมประเมินแผนงาน/โครงการ ทั้งก่อนและหลังดำเนินการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน ควรนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ไปใช้การบริหารโรงเรียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของบริหารโรงเรียนเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนให้มากยิ่งขึ้น
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ศึกษาพิเศษฯ ควรประสานความร่วมมือกับโรงเรียน เพื่อปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียน เพื่อให้ได้รูปแบบที่สามารถให้ความช่วยเหลือครู ให้สามารถทำการจัดการศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างเต็มศักยภาพ
3. คณะครูทุกคนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ควรตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่มีรูปแบบชัดเจนดังกล่าวโดยให้ความร่วมมือ เพื่อให้เกิดการพัฒนาโรงเรียนที่จะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
2. ควรมีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) และประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเป็นระยะๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลในการปรับปรุงรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
3. ควรนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ไปทดลองใช้ในโรงเรียนในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอน อย่างทั่วถึง

บรรณานุกรม

- จันทรานีสงวนนาม. (2545). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.
- ชุตินาถคุณ ศรีวิบูลย์. (2554). การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชูชาติ แปลงล้วน. (2551). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน: กรณีศึกษาโรงเรียนในโครงการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ทศนา แคมมณี. (2551). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประกอบ กุลเกลี้ยง. (2545). การบริหารโดยองค์คณะบุคคล. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- ปรีดาวรรณอินทวิมลศรี. (2548). รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิตสาขาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พรพิมล ทรราชภิรมย์โชค. (2550). การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้สำหรับหน่วยงานภาครัฐ. คุชฌ์นิพนธ์การศึกษาคุชฌ์บัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เมตต์เมตต์การุณจิต. (2547). การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : บัคพอยท์.
- รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ. (2548). การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. คุชฌ์นิพนธ์การศึกษาคุชฌ์บัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัชฎาภรณ์ แก้วสนิท. (2547). คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2544). การบริหาร หลักการ ทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ติพิยวิสุทธิ.
- ศิรินทร์รัตน์ทองปาน. (2544). รูปแบบและบทบาทการมีส่วนร่วมที่พึงประสงค์ของผู้ปกครอง : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ปกครองที่เป็นกรรมการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต (สังคมสงเคราะห์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริพร ตันตียมาศ. (2550). รูปแบบการบริหารเครือข่ายโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลสังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์การศึกษาคุชฌ์บัณฑิตวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- สมยศนาวิกการ. (2545). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : บรรณากิจ.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2544). รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา. วารสารวิชาการ.
- สุวิมลโพธิ์กลิ่น. (2549). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์การศึกษาคุชฌ์บัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุภาวดี เจริญเศรษฐมท. (2553). การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ขององค์การอาชีพท้องถิ่น. คุชฌ์นิพนธ์ปริญญาคุชฌ์บัณฑิต: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เสนาะ กลิ่นงาม. (2551). การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ. คุชฌ์นิพนธ์ปริญญาคุชฌ์บัณฑิต: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษแม่ฮ่องสอนเขต 2. (2555). ผลการดำเนินงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษแม่ฮ่องสอนเขต 2. กลุ่มงานนโยบายและแผน: ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษแม่ฮ่องสอนเขต 2. (2556). แผนปฏิบัติการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษแม่ฮ่องสอนเขต 2. กลุ่มงานนโยบายและแผน: ถ่ายเอกสาร.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2538). การบริหารทักษะและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ.
- อุทัยบุญประเสริฐ. (2543). การประชุมกับการบริหาร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- McClelland, D.C., Atkinson, J.W., Clerk, R.A., & Lowell, E.L. (1953). The Achievement Motive. New York: Appleton-Century-Crofts.